

A Rendőrség áldozatsegítő tevékenysége/tapasztalatok

Buczó Erika r. alezredes
ORFK Bűnmegelőzési Osztály

A kezdetek....

- 1999: a kormány elkötelezi magát az áldozatok teljesebb körű védelme mellett (1074/1999. Korm.hat.);
- 1999: a kormány megteremti az áldozatok (korlátozott) pénzbeli támogatásának alapját (1075/1999.Korm.hat.);
- 1999: az állami kárenyhítéssel kapcsolatos feladatok ellátására létrejön az Országos Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Alapítvány (későbbi jogutódja a Biztonságos Magyarországért Közalapítvány);
- 1999: A Belügyminisztérium központi Áldozatvédelmi Irodát hoz létre;
- 1999-2005: az áldozatok segítségét 62, zömében rendőrség által üzemeltetett iroda biztosítja.

Rendőrségi szerepvállalás az áldozatvédelemben...

- 1999: a Belügyminiszter rendelkezik az irányítása alá tartozó szervek áldozatvédelmi feladatairól (4/1999.(BK.6.) BM Utasítás);
- 1999: ORFK vezetője utasításban rendelkezik a rendőrség áldozatvédelmi feladatairól (25/1999.IV.30) Intézkedés;
- 1999: kialakul a rendőri áldozatvédelem szervezetrendszere (1999-2005) létrejön a rendőrség áldozatvédelmi referensi hálózata;
- Kikristályosodik a rendőri áldozatvédelem gyakorlati tartalma: felvilágosítás, tanácsadás, segítő szolgáltatások elérhetőségének kiközvetítése, kárenyhítéssel kapcsolatos ügyintézés.

Feladatok elkülönülése

- 2003: Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiája (115/2003 (X.28) OGY.hat.);
- 2004: Kormányhatározat az áldozatok védelméről szóló Tv. kidolgozására (1009/2004.(II.26) Korm.hat);
- 2006: hatályba lép a Bűncselekmények Áldozatainak segítségéről és az Állami Kárenyhítésről szóló törvény (2005. évi CXXXV. Tv. Ást);
- 2007: a rendőrség és határőrség áldozatvédelmi feladatait rendeletben szabályozzák (17/2007.(III.17) IRM rendelet);
- 2008:ORFK vezetőjének utasítása a rendőrség áldozatvédelmi feladatairól (50/2008.(OT 29.) ORFK Utasítás

Az áldozattá válás megelőzése

Az áldozatvédelmi referensek figyelemmel kísérik, rendszerezik, elemzik:

- a jellemző áldozati magatartásokat, a bűncselekmények létrejöttét segítő okokat, körülményeket, mindehhez illesztik a védelem megszervezését;
- munkakapcsolatot tartanak a nyomozati, vizsgálati, rendészeti, elemző-értékelő tevékenységet folytatókkal;
- áldozattá válás megelőzését célzó intézkedések külön intézkedési terv alapján;
- a fórumokon folyamatos tájékoztatást adnak az aktuális bűnügyi helyzetről, új elkövetési módokról,
- folyamatos a kapcsolattartás az állami, önkormányzati, civil szervezetekkel;
- éves értékelő jelentés az áldozatvédelem helyzetéről, az áldozati jogok érvényesüléséről, áldozatvédelem hazai, nemzetközi tapasztalatainak oktatása belügyi tanintézetekben.

Az áldozatsegítés rendőri feladatai

- Tájékoztatás, informálás, gyakorlati segítségadás, más szervezetek közvetítése, másodlagos áldozattá válás megelőzése;
- Az áldozatok személyiségi, adatvédelmi, büntető eljárási jogainak érvényesítésében való segítségnyújtás;
- Adatok zártan kezelése, iratmegismerés, felvilágosítás kérés, indítvány, polgári jogi igény előterjesztése, észrevétel, jogorvoslat lehetősége, anyanyelv használata, jelenléti jog, védelemhez való jog;
- Az áldozatsegítés lehetőségére való figyelmeztetés, igazolás kiállítása;
- Áldozatok meghallgatása, panaszfelvétel kultúrált körülmények között, áldozat kíméletével, erre a célra kialakított helyiségben;
- Annak vizsgálata, hogy az ügyek alkalmasak lehetnek-e kárenyhítési eljárás megindítására;

Az együttműködések tapasztalatai

- Gördülékeny munkakapcsolat az állami, önkormányzati, civil szervezetekkel, jelzőrendszer tagjaival;
- Gyermek-és fiatalok esetében széleskörű együttműködés tanintézetekkel, Gyámhatósággal, Gyermekjóléti Szolgálattal, Családsegítő Szolgálattal;
- Kialakultak a kölcsönös tájékoztatás csatornái, módszerei;
- Parancsnokok mindent megtesznek annak érdekében, hogy az áldozatsegítés, az áldozatokkal való bánásmód össz-rendőri szemléletté váljon,
- Az együttműködések eredményeként az áldozatok ellátásba kerülése szakszerűen, rövid határidőn belül megtörténik.

Problémák, hiányosságok

- Áldozatvédelem-áldozatsegítés fogalmának használata és értelmezése nem egységes az áldozattal kapcsolatba kerülő hatóságoknál;
- Számos kapitányság munkatársa csatolt munkakörben látja el áldozatvédelmi referensi feladatát;
- Igazolás kiállításával megbízott munkatárs helyettesítése nem mindenhol megoldott;
- Szolgálatokhoz forduló segítségkérők elmondása szerint (esetenként) aláírják a jegyzőkönyvet, de a tájékoztatás nem történik meg;
- Hatékony áldozatvédelmi tevékenységet illetően nehézséget okoz az anyagi források hiánya.

Feladataink

- Munkatársak érzékenyítése, áldozatsegítés össz-rendőri szemléletté tétele;
- Bűnügyi-bűnmegelőzési-rendészeti terület munkájának még erőteljesebb összehangolása;
- Külső és belső kommunikáció erősítése;
- Áldozatvédelmi normából adódó feladatok oktatása területi szinten;
- Áldozatvédelem-áldozatsegítés hazai és nemzetközi tapasztalatainak oktatása a belügyi tanintézetekben;
- Az áldozattá válás megelőzését célzó felhívások célcsoportokhoz történő eljuttatásának új útjai;
- Együttműködések erősítése áldozatsegítésben érintett állami és civil szervezetekkel

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Buczko Erika r. alezredes
ORFK Bűnmegelőzési Osztály
áldozatvédelmi referens